

Ανωνυμοποιημένο κείμενο

Μετάφραση

C-677/21 – 1

Υπόθεση C-677/21

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

11 Νοεμβρίου 2021

Αιτούν δικαστήριο:

Vredegerecht te Antwerpen (Βέλγιο)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

8 Νοεμβρίου 2021

Ενάγουσα:

Fluvius Antwerpen

Εναγόμενος:

MX

Vredegerecht
(ειρηνοδικείο)
του δευτέρου καντονίου
Αμβέρσας

ΑΠΟΦΑΣΗ

... [παραλειπόμενα]

– Εντεταλμένη ένωση **FLUVIUS ANTWERPEN** ... [παραλειπόμενα] με έδρα την ... [παραλειπόμενα] Αμβέρσα, ... [παραλειπόμενα]

... [παραλειπόμενα]

Ενάγουσα,

– **MX** ... [παραλειπόμενα], κάτοικος ... [παραλειπόμενα] Αμβέρσας, ... [παραλειπόμενα]

Εναγόμενος

Διαδικασία

... [παραλειπόμενα]

[Πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου].

Εξέταση του αγωγικού αιτήματος

- 1 Ο διαχειριστής δικτύου διανομής Fluvius Antwerpen (στο εξής: Fluvius) άσκησε αγωγή κατά του MX για καταβολή 813,41 ευρώ (συμπεριλαμβανομένου του ΦΠΑ) πλέον τόκων υπερημερίας 4,80 ευρώ και νόμιμων τόκων από την ημερομηνία ασκήσεως της αγωγής για κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας ... [παραλειπόμενα] κατά την περίοδο από 7 Μαΐου 2017 έως 7 Αυγούστου 2019.

Η τιμολόγηση αυτή δεν πραγματοποιήθηκε διότι η Fluvius παρείχε ηλεκτρική ενέργεια στον MX δυνάμει της υποχρέωσης παροχής δημόσιας υπηρεσίας που αυτή υπείχε σύμφωνα με το άρθρο 5.2.3, παράγραφος 1, της κανονιστικής αποφάσεως περί ενέργειας. Η διάταξη αυτή προβλέπει ότι ο οικιακός πελάτης που καταγγέλλεται από τον προμηθευτή ενέργειας λόγω, παραδείγματος χάριν, μη πληρωμής και ο οποίος δεν συνάπτει νέα σύμβαση με άλλον προμηθευτή ενέργειας, θα προμηθεύεται ενέργεια από τον διαχειριστή του δικτύου διανομής (ΔΔΔ).

Η τιμολόγηση αυτή πραγματοποιήθηκε λόγω του ότι ο MX ελάμβανε ηλεκτρική ενέργεια στη διεύθυνση κατοικίας του... [παραλειπόμενα] χωρίς να έχει συνάψει σύμβαση με εμπορικό προμηθευτή ενέργειας και χωρίς προηγουμένως να έχει καταγγελλεί τυχόν σύμβαση από (άλλον) εμπορικό προμηθευτή ενέργειας στη διεύθυνση αυτή, οπότε προμηθευόταν ενέργεια από τη Fluvius δυνάμει της υποχρέωσης παροχής δημόσιας υπηρεσίας που αυτή υπείχε. Με άλλα λόγια, η τιμολόγηση πραγματοποιήθηκε αφού η Fluvius διαπίστωσε με την πάροδο του χρόνου την πραγματική λήψη, αποκαλούμενη και παράνομη λήψη ενέργειας. Βάσει συγκρίσεως μεταξύ της ενδείξεως του μετρητή κατά την έναρξη της παράνομης λήψεως και της ενδείξεως του μετρητή στο τέλος της παράνομης λήψεως, χρεώθηκε κατανάλωση για την περίοδο αυτή αξίας 813,41 ευρώ, συμπεριλαμβανομένων 131,45 ευρώ ως ΦΠΑ.

Λαμβανομένης υπόψη της νομικής βάσεως της τιμολογήσεως, ήτοι της παράνομης λήψεως, ο ειρηνοδίκης κάλεσε τη Fluvius να υποβάλει τις παρατηρήσεις της επί του ζητήματος αν οφειλόταν ΦΠΑ για το αναγραφόμενο στο τιμολόγιο ποσό.

- 2 ... [παραλειπόμενα] [Η Fluvius υιοθετεί την ακόλουθη θέση]:

2

- Το άρθρο 5.5.1, παράγραφος 5, της κανονιστικής αποφάσεως περί ενέργειας προβλέπει ότι ο διαχειριστής δικτύου μπορεί να χρεώνει στον ιδιοκτήτη ή στον χρήστη τη λήψη που πραγματοποιείται χωρίς σύμβαση προμήθειας.
- Δεδομένου ότι η σχέση μεταξύ του λήπτη αυτού και του διαχειριστή του δικτύου διανομής που παρέχει την ενέργεια είναι κανονιστικής φύσεως, η παράνομη λήψη δεν συνιστά αδικοπραξία. [...]
- Στην παράνομη αυτή λήψη επιβάλλεται ΦΠΑ σύμφωνα με το άρθρο 10, παράγραφος 2, του [βελγικού] κώδικα ΦΠΑ. Δυνάμει του άρθρου αυτού, υφίσταται παράδοση υποκείμενη στον ΦΠΑ όταν η κυριότητα αγαθού μεταβιβάζεται έναντι καταβολής αποζημιώσεως κατόπιν επιταγής δημόσιας αρχής ή επ' ονόματι δημόσιας αρχής και, γενικότερα, δυνάμει νόμου, διατάγματος, πράξεως νομοθετικού περιεχομένου, κανονιστικής αποφάσεως ή κανονιστικής πράξεως.

3

3.1 ... [παραλειπόμενα] [παραπομπή στην εθνική νομολογία την οποία το αιτούν δικαστήριο δεν θεωρεί συναφή]

3.2 Για το χρονικό διάστημα για το οποίο πραγματοποιήθηκε η χρέωση, κρίσιμοι είναι ... [παραλειπόμενα] οι κανόνες συνδέσεως της Fluvius ... [παραλειπόμενα]

Οι εν λόγω κανόνες συνδέσεως δεν διευκρινίζουν το ύψος της αποζημιώσεως που χρεώνεται σε περίπτωση παράνομης λήψεως, ακόμη δε λιγότερο αν η αποζημίωση αυτή υπόκειται σε ΦΠΑ. ... [παραλειπόμενα] Το άρθρο 7.10 ... [παραλειπόμενα] ορίζει τα εξής:

... [παραλειπόμενα] Ο ΔΔΔ επιβάλλει χρέωση για την παράνομη λήψη ενέργειας και για αποζημίωση με σκοπό την τακτοποίηση του ζητήματος τόσο της καταγραφείσας κατανάλωσης όσο και της ενδεχομένως μη καταγραφείσας κατανάλωσης συνεπεία της παράνομης λήψεως. ... [παραλειπόμενα]

- 4 Πριν από την 1η Μαΐου 2018, καμία κανονιστική διάταξη δεν όριζε ρητώς αν έπρεπε ή όχι να εισπραχθεί ΦΠΑ επί της αποζημιώσεως που όφειλε το πρόσωπο που έλαβε παρανόμως ενέργεια. Από την 1η Μαΐου 2018, μετά την τροποποίηση του διατάγματος περί ενέργειας και της κανονιστικής αποφάσεως περί ενέργειας, υπάρχουν σχετικές διατάξεις.

Η παράνομη λήψη και η αποζημίωση για αυτήν διέπονται επί του παρόντος από τα άρθρα 1.1.3, 40°/1, σε συνδυασμό με το άρθρο 5.1.2 του διατάγματος περί ενέργειας και το άρθρο 4.1.2 της κανονιστικής αποφάσεως περί ενέργειας.

Το άρθρο 1.1.3, 40° /1, του διατάγματος περί ενέργειας ορίζει την έννοια της ενεργειακής απάτης ως κάθε παράνομη ενέργεια προσώπου, ενεργητική ή

3

παθητική, η οποία συνοδεύεται από την απόκτηση αδικαιολόγητου οφέλους. Ο ειρηνοδίκης εκτιμά ότι η λήψη ηλεκτρικής ενέργειας από το δίκτυο χωρίς τη σύναψη εμπορικής συμβάσεως και χωρίς ειδοποίηση του διαχειριστή του δικτύου διανομής μπορεί να θεωρηθεί παράνομη πράξη, ενεργητική ή παθητική, η οποία συνοδεύεται από την απόκτηση αδικαιολόγητου οφέλους.

Το άρθρο 5.1.2 του διατάγματος περί ενέργειας ορίζει επίσης ότι οι δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκε ο διαχειριστής του δικτύου για την αποκατάσταση της ενεργειακής απάτης που αναφέρεται στο άρθρο 1.1.3, 40° /1, a), b), c), d) και g), οι δαπάνες για την αποσύνδεση που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, για την τακτοποίηση της συνδέσεως ή της συσκευής μετρήσεως, την επανασύνδεση, το παρανόμως αποκτηθέν όφελος, οι δαπάνες για το παρανόμως αποκτηθέν όφελος και οι τόκοι βαρύνουν τον εμπλεκόμενο χρήστη του δικτύου. Στα ανωτέρω προστίθεται το γεγονός ότι ο διαχειριστής δικτύου ή ο εντολοδόχος του ζητεί τις εν λόγω δαπάνες καθώς και το παρανόμως αποκτηθέν όφελος και τους τόκους απευθείας από τον χρήστη του δικτύου.

Το άρθρο 4.1.2. § 1 της κανονιστικής αποφάσεως περί ενέργειας προβλέπει τον τρόπο υπολογισμού του αδικαιολόγητου οφέλους και τα στοιχεία που αποτελούν μέρος του παρανόμως αποκτηθέντος οφέλους. Επομένως, το παρανόμως αποκτηθέν όφελος αφορά, μεταξύ άλλων, τα έξοδα σχετικά με την παρασχεθείσα ενέργεια των οποίων την καταβολή διέφυγε ο χρήστης (άρθρο 4.1.2. § 1, τρίτη παράγραφος, 4°, της κανονιστικής αποφάσεως περί ενέργειας).

Το άρθρο 4.1.2. § 3 προβλέπει επίσης ότι η αποζημίωση που οφείλεται για το παρανόμως αποκτηθέν όφελος χρεώνεται με σαφώς καθορισμένο τρόπο, συμπεριλαμβανομένων των φόρων, τελών και φόρου προστιθέμενης αξίας.

- 5 Ο ειρηνοδίκης διερωτάται αν η διάταξη που προβλέπει την είσπραξη του ΦΠΑ αντιβαίνει στην οδηγία 2006/112/EK του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (εν συντομία: οδηγία ΦΠΑ).

Κατ' αρχάς, ο ειρηνοδίκης διερωτάται αν το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', και το άρθρο 14, παράγραφοι 1 και 2, στοιχείο α', της οδηγίας ΦΠΑ επιτρέπουν την υπαγωγή στον ΦΠΑ αποζημιώσεως οφειλόμενης λόγω παράνομης λήψεως ενέργειας.

Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', στον ΦΠΑ υπόκεινται οι παραδόσεις αγαθών που πραγματοποιούνται εξ επαχθούς αιτίας στο έδαφος κράτους μέλους από υποκείμενο στον φόρο που ενεργεί υπό την ιδιότητά του αυτή. Κατά το άρθρο 14, παράγραφος 1, ως «παράδοση αγαθών» θεωρείται η μεταβίβαση του δικαιώματος να διαθέτει κάποιος, ως κύριος, ενσώματο αγαθό. Ως παραδόσεις αγαθών θεωρούνται επίσης: η μεταβίβαση, με καταβολή αποζημιώσεως, της κυριότητας αγαθού, κατόπιν επιταγής της δημόσιας αρχής ή σε εκτέλεση νόμου (άρθρο 14, παράγραφος 2, στοιχείο α, της οδηγίας ΦΠΑ).

Μπορεί να συναχθεί από τις διατάξεις αυτές ότι η παρανόμως ληφθείσα ενέργεια πρέπει να θεωρηθεί ως:

- παράδοση, δηλαδή μεταβίβαση του δικαιώματος να διαθέτει κάποιος, ως κύριος, ενσώματο αγαθό (άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', σε συνδυασμό με το άρθρο 14, παράγραφος 1, της οδηγίας ΦΠΑ),
- ή ως μεταβίβαση της κυριότητας κατόπιν επιταγής της δημόσιας αρχής ή σε εκτέλεση νόμου (άρθρο 14, παράγραφος 2, στοιχείο α', της οδηγίας ΦΠΑ);

Εν συνεχεία, ο ειρηνοδίκης διερωτάται αν επιτρέπεται, δυνάμει του άρθρου 9, παράγραφος 1, και του άρθρου 13, παράγραφος 1, της οδηγίας ΦΠΑ, η Fluvius, ως οργανισμός δημοσίου δικαίου, να εισπράττει ΦΠΑ επί της αποζημίωσης που οφείλεται λόγω παράνομης λήψεως ενέργειας και, κατά συνέπεια, να υπόκειται στον ΦΠΑ όσον αφορά την εν λόγω παράνομη λήψη.

Το άρθρο 9, παράγραφος 1, της οδηγίας ΦΠΑ ορίζει ότι ως υποκείμενος στον ΦΠΑ νοείται ο ασκών οικονομική δραστηριότητα κατά τρόπο ανεξάρτητο και ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα της. Ως «οικονομική δραστηριότητα» νοείται μεταξύ άλλων η εκμετάλλευση ενσώματου ή άυλου αγαθού, με σκοπό την άντληση εσόδων διαρκούς χαρακτήρα.

Κατά το άρθρο 13, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, οι δημόσιες αρχές, συμπεριλαμβανομένων των οργανισμών δημοσίου δικαίου, δεν θεωρούνται ως υποκείμενες στον φόρο για τις δραστηριότητες ή πράξεις τις οποίες πραγματοποιούν ως δημόσια εξουσία, έστω και αν, για τις δραστηριότητες ή πράξεις αυτές, εισπράττουν δικαιώματα, τέλη, εισφορές ή άλλες επιβαρύνσεις. Στο τρίτο εδάφιο, η διάταξη αυτή διαφοροποιείται προβλέποντας ότι, σε κάθε περίπτωση, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου θεωρούνται υποκείμενοι στον φόρο για τις δραστηριότητες που απαριθμούνται στο παράρτημα I και εφόσον οι πράξεις αυτές δεν είναι αμελητέες. Η προμήθεια αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας εμπίπτει στη διάταξη αυτή.

Μπορεί να συναχθεί από τις ως άνω διατάξεις ότι, όταν η Fluvius δικαιούται αποζημίωση για παρανόμως ληφθείσα ενέργεια, πρέπει να θεωρηθεί ως υποκείμενη στον φόρο κατά την έννοια του άρθρου 9, παράγραφος 1, της οδηγίας ΦΠΑ για τον λόγο ότι η παρανόμως ληφθείσα ενέργεια αποτελεί συνέπεια της εκμεταλλεύσεως ενσώματου αγαθού με σκοπό την άντληση εσόδων διαρκούς χαρακτήρα;

Αν αυτό ισχύει, πρέπει το άρθρο 13, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας ΦΠΑ να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η Fluvius είναι δημόσια αρχή και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, προκύπτει τότε από το άρθρο 13, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, της οδηγίας ότι η οικονομική δραστηριότητα της Fluvius που συνδέεται με την παράνομη λήψη ενέργειας είναι τόσο σημαντική ώστε η Fluvius να θεωρείται ως υποκείμενη στον ΦΠΑ σε σχέση με την εν λόγω λήψη;

6 ... [παραλειπόμενα]

... [παραλειπόμενα] [απόφαση του αιτούντος δικαστηρίου]

Απόφαση

... [παραλειπόμενα] [Υποχρέωση καταβολής αποζημιώσεως για την παράνομα ληφθείσα ενέργεια]

και πριν ληφθεί απόφαση επί του ΦΠΑ του οποίου την καταβολή ζητεί η εντεταλμένη ένωση Fluvius Antwerpen, η υπό κρίση υπόθεση παραπέμπεται στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο για να δοθεί απάντηση στα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα τα οποία ο ειρηνοδίκης απευθύνει στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο:

Έχει το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', σε συνδυασμό με το άρθρο 14, παράγραφος 1, της οδηγίας 2006/112/EK την έννοια ότι η παράνομη λήψη ενέργειας συνιστά παράδοση αγαθών, ήτοι μεταβίβαση του δικαιώματος να διαθέτει κάποιος, ως κύριος, ενσώματο αγαθό;

Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στο ως άνω ερώτημα, έχει το άρθρο 14, παράγραφος 2, στοιχείο α', της οδηγίας 2006/112/EK την έννοια ότι η παράνομη λήψη ενέργειας συνιστά παράδοση αγαθών, ήτοι μεταβίβαση, με καταβολή αποζημιώσεως, της κυριότητας αγαθού κατόπιν επιταγής της δημόσιας αρχής ή στο όνομά της ή σε εκτέλεση νόμου;

Έχει το άρθρο 9, παράγραφος 1, της οδηγίας 2006/112/EK την έννοια ότι, όταν η Fluvius Antwerpen δικαιούται αποζημίωση λόγω παράνομα ληφθείσας ενέργειας, πρέπει να θεωρηθεί ως υποκείμενη στον φόρο για τον λόγο ότι η παράνομη λήψη αποτελεί συνέπεια μιας «οικονομικής δραστηριότητας» της Fluvius Antwerpen, δηλαδή της εκμεταλλεύσεως ενσώματου αγαθού με σκοπό την άντληση εσόδων διαρκούς χαρακτήρα;

Αν το άρθρο 9, παράγραφος 1, της οδηγίας 2006/112/EK έχει την έννοια ότι, στην περίπτωση της παράνομης λήψεως ενέργειας, υφίσταται οικονομική δραστηριότητα, έχει το άρθρο 13, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 2006/112/EK την έννοια ότι η Fluvius Antwerpen είναι δημόσια αρχή και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, έχει το άρθρο 13, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, την έννοια ότι η παράνομη λήψη ενέργειας είναι το αποτέλεσμα μιας μη αμελητέας δραστηριότητας της Fluvius Antwerpen;

... [παραλειπόμενα] [Τελικές διατυπώσεις]